

PTT raportteja
PTT reports
PTT rapporter

298

Jani Laturi, Raija Heimonen ja Antti Norkio

Selvitys EU:n metsäkatoasetuksen taloudellisista vaikutuksista suomalaisille yrityksille

Helsinki 2025

PTT raportteja 298

PTT reports 298

Selvitys EU:n metsäkatoasetuksen taloudellisista vaikutuksista suomalaisille yrityksille

Jani Laturi, Raija Heimonen ja Antti Norkio

Helsinki 2025

Pellervon taloustutkimus PTT

Eerikinkatu 28 A

00180 Helsinki

Sähköposti ptt@ptt.fi

ISBN 978-952-224-265-5 (pdf)

ISSN 2489-9615 (pdf)

Tiivistelmä

Tämän selvityksen tavoitteena on arvioida EU:n metsäkatoasetuksesta aiheutuvat suorat kustannukset suomalaisille yrityksille. Kustannusarviot perustuvat yrityshaastatteluihin ja kattavat sekä perustamisvaiheen että vuotuiset ylläpitokustannukset hyödykekohtaisesti ja yrityskoon mukaan. Selvitys ei sisällä epäsuoria kustannuksia, kuten raaka-ainehintojen noususta johtuvia vaikutuksia. Haastateltujen yritysten mukaan asetus vähentää raaka-aineiden tarjontaa EU-markkinoilla, mikä saattaa nostaa niiden hintoja.

Tulosten perusteella yrityksen koko on merkittävin yksittäinen kustannuksiin vaikuttava tekijä, kun taas hyödykekohtaiset erot jäivät vähäisemmiksi. Keskimääräiset perustamiskustannukset toimialoittain vaihtelivat 8 000–3,2 miljoonan euron välillä, ja ne olivat selvästi korkeammat kuin komission aiemmin esittämä, EU:n puutavara-asetuksen (EUTR) tarkasteluun perustuva arvio 5 000–90 000 €/toimija. Suurimmat kokonaiskustannukset kohdistuvat puuhyödykkeen ja suurten kaupan alan yritysten toimialoille, jotka muodostavat lähes 95 prosenttia sekä arvioiduista perustamis- että ylläpitokustannuksista. Kokonaisuudessaan metsäkatoasetuksen arvioidaan aiheuttavan suomalaisille yrityksille noin 207 miljoonan euron perustamiskustannukset ja noin 65 miljoonan euron vuotuiset ylläpitokustannukset.

Selvityksen mukaan yritykset kaipaavat selkeää viestintää, käytännönläheistä koulutusta ja neuvontapalveluja asetuksen toimeenpanoon, erityisesti komission EUDR-tietojärjestelmän käyttöön. Tiedontarve koskee niin yrityksiä kuin palveluntarjoajia, kuten tietojärjestelmätoimittajia ja auditoreita. Selvitykseen liittyy epävarmuustekijöitä, joita aiheuttavat muun muassa otoksen pieni koko, yritysten vaihtelevat valmiudet ja asetuksen tulkintojen keskeneräisyys. Myös yritysten määrän arviointi perustui toimialaluokituksiin, jotka voivat johtaa sekä yli- että aliarvioihin. Etenkin puuhyödykkeen osalta yritysten määrä voi olla aliarvioitu, koska osa tuontia harjoittavista yrityksistä jää toimialaluokituksen perusteella tarkastelun ulkopuolelle. Nämä epävarmuustekijät vaikuttavat selvityksessä esitettyjen kustannusarvioiden tarkkuuteen.

Asiasanat: EUDR, asianmukainen huolellisuus, vaikutusarvio, yrityskustannukset, haastattelut, vastuullisuus, EU-sääntely, EUDR-tietojärjestelmä, hallinnollinen taakka

Sisältö

Sisältö	4
1 Johdanto	5
2 Menetelmä	8
3 Yrityskohtaiset kustannukset	10
3.1 Tarkasteltavat toimialat	11
3.2 Kustannusten keskiarvot	12
4 Toimialakohtaiset kustannukset	17
4.1 Yritysten lukumäärät	17
4.2 Toimialakohtaiset kustannussummat	19
5 Seuraamusmaksun suuruusluokka	23
6 Yhteenveto ja johtopäätökset	25
Lähteet	29
Liitteet	31

1 Johdanto

EU:n metsäkatoasetus (EUDR, (EU) 2023/1115) on annettu ehkäisemään metsäkatoa ja metsien tilan heikkenemistä. Metsäkatoasetuksen tarkoituksena on vähentää Euroopan unionin osuutta globaaliin metsäkatoon ja metsien tilan heikkenemistä. Lisäksi sen tavoitteena on pienentää EU:n vaikutusta kasvihuonekaasupäästöihin ja luonnon monimuotoisuuden vähenemiseen.

Metsäkatoasetus koskee hyödykkeitä ja tuotteita, jotka sisältävät tai joiden ravintona on käytetty nautaeläimiä, kaakaota, kahvia, öljypalmua, kumia, soijaa tai puuta tai jotka on valmistettu niitä käyttäen. Tuotteet on määritelty tuoteluokittain hyödyntäen EU:n yhdenmukaista tulliluokitusta ja nimikkeistöä (Combined Nomenclature, CN). Asetuksessa säädetään vaatimukset näiden tuotteiden saattamiselle Euroopan unionin markkinoille, niiden asettamiselle saataville EU:n alueella sekä viennille unionista.

Asetuksen mukaan tuotteita ei saa saattaa markkinoille, asettaa saataville markkinoilla eikä viedä, jos ne on valmistettu asetuksen mukaisista hyödykkeistä eivätkä ne täytä seuraavia ehtoja:

1. tuotteet eivät ole aiheuttaneet metsäkatoa,
2. ne on tuotettu tuotantomaa sovellettavan lainsäädännön mukaisesti ja
3. niistä on annettu asianmukaista huolellisuutta (due diligence, DD) koskeva vakuutus.

Asetuksen piirissä olevien toimijoiden on arvioitava toimitusketjunsä huolellisesti ja kerättävä riittävä näyttö siitä, että asetuksen vaatimukset täyttyvät. Osana asianmukaisen huolellisuuden järjestelmää toimijoiden on tunnistettava ja raportoitava tuotantoketjuunsa liittyvä riski asetuksen vaatimustenvastaisuudelle. Mikäli riskejä havaitaan, toimijoiden on ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin niiden vähentämiseksi. Lisäksi toimijoilla on oltava riittävästi tietoa, jonka avulla tuotteen alkuperä voidaan osoittaa luotettavasti. Toimijoiden ja suurten kauppaa käyvien on pääsääntöisesti annettava asetuksen soveltamisalaan kuuluvista tuotteista asianmukaista huolellisuutta koskeva DD-vakuutus, joka toimitetaan komission EUDR-tietojärjestelmään.

EU:n metsäkatoasetus tuli voimaan 29.6.2023. Alun perin asetuksen soveltamisen oli määrä alkaa 30.12.2024. Kuitenkin 19.12.2024 annetulla asetuksella (EU) 2024/3234 muutettiin metsäkatoasetusta ja soveltamisen aloitusta siirrettiin vuodella eteenpäin, joten sen soveltaminen alkaa pääosin 30.12.2025. Pienten yritysten ja mikroyritysten osalta asetuksen soveltaminen

alkaa kuusi kuukautta myöhemmin eli 30.6.2026, pois lukien tuotteet, jotka kuuluvat EU:n puutavara-asetuksen (EU) N:o 995/2010 soveltamisalaan.

EU:n metsäkatoasetus sekä siihen liittyvä kansallinen sääntely aiheuttavat taloudellisia vaikutuksia yrityksille ja muille tahoille, joiden toiminta edellyttää asetuksen vaatimusten huomioon ottamista ja niiden noudattamista.

Tämän selvityksen tavoitteena on arvioida EU:n metsäkatoasetuksen taloudellisia vaikutuksia Suomessa toimiville yrityksille ja toimialoille. Kotimaisesta raaka-ainetuotannosta metsäkatoasetuksen piiriin kuuluu ainoastaan nautaeläinten ja puun tuotanto. Taloudellisia vaikutuksia yrityksille on arvioitu sekä yrityskoon (pienet, keskisuuret ja suuret) että hyödykkeen mukaan.

Selvityksessä on arvioitu euromääräisiä taloudellisia vaikutuksia yrityksille ja toimialoille, jotka metsäkatoasetuksen seurauksena joutuvat toteuttamaan asianmukaisen huolellisuuden järjestelmät sekä toimittamaan asianmukaisen huolellisuuden vakuutukset asetuksen mukaisesti EUDR-tietojärjestelmään. Lisäksi selvityksessä on arvioitu metsäkatoasetukseen sisältyvän seuraamusmaksun korkeinta suuruusluokkaa eri kokoisissa yrityksissä keskimääräisen liikevaihdon perusteella.

Yritysten keskimääräisiä kustannuksia metsäkatoasetuksesta on arvioitu hankkeen aikana tehtyjen haastattelujen pohjalta. Haastatteluhetkellä asetuksen soveltamisen alkamiseen oli aikaa lähes vuosi. Asetuksen tulkinnan epäselvyydet vaikeuttivat kustannusten arviointia, minkä vuoksi yritysten arviot perustuivat ennakoituihin vaatimuksiin, oletuksiin olemassa olevien rekisterien hyödynnettävyydestä sekä arvioihin järjestelmäkehityksen ja muiden tekijöiden kustannuksista.

Arvio metsäkatoasetuksen soveltamisalaan kuuluvien yritysten määrästä sisältää epävarmuutta. Toimialaluokitukseen perustuva arviointi voi johtaa sekä yli- että aliarvioihin, koska kaikki toimialan yritykset eivät välttämättä kuulu asetuksen piiriin, ja osa asetuksen piiriin kuuluvien hyödykkeiden parissa toimivista yrityksistä voi jäädä tarkastelun ulkopuolelle päätoimialaluokituksen vuoksi. Tämän seurauksena toimialakohtaisiin kustannusarvioihin liittyy epävarmuutta sekä yritysmäärien että toimialakohtaisten kustannusten osalta.

Luvussa 2 kuvataan tarkemmin selvityksessä käytetyt menetelmät. Luvussa 3 esitetään haastatteluihin perustuvat arviot metsäkatoasetuksen aiheuttamista kustannuksista eri hyödykkeiden ja yrityskokojen osalta. Luvussa 4 tarkastellaan asetuksen piiriin kuuluvien kotimaisten toimijoiden lukumäärän arviointia sekä esitetään toimialakohtaiset kustannusvaikutukset. Luvussa 5 arvioidaan metsäkatoasetukseen sisältyvän seuraamusmaksun mahdollisia

euromääräisiä enimmäissuuruksia eri kokoluokkien yrityksille Suomessa, mikäli maksun enimmäismäärä on neljä prosenttia liikevaihdosta. Luku 6 kokoaa selvityksen johtopäätökset.

2 Menetelmä

Yrityshaastattelut

Yrityshaastatteluiden tarkoituksena oli selvittää metsäkatoasetuksen taloudelliset vaikutukset yksittäiselle yritykselle ja arvioida saatujen vastausten perusteella keskimääräisiä kustannuksia pienille, keskisuurille ja suurille yrityksille asetuksen piirissä olevien hyödykekohtaisten tuoteryhmien osalta. Lisäksi yrityksiltä kysyttiin asetuksen haasteista ja mahdollisuuksista sekä tukitarpeista ja näkemyksistä. Yrityksiltä kysyttiin myös asetuksen vaikutuksista yrityksen toimintaan ja kilpailukykyyn.

Selvitystä varten kontaktoitiin noin 100 yritystä, joilla on toimialaluokitukseen (TOL) perustuen kaakaon, kahvin, kumin, nautaeläinten, puun, soijan ja/tai öljypalmun osalta metsäkatoasetuksen alaista toimintaa. Kontaktoiduista yrityksistä 25 osallistui haastatteluun. Haastattelut toteutettiin virtuaalisesti helmi-maaliskuussa 2025. Ennen haastattelua yrityksille toimitettiin kysymykset etukäteen, millä varmistettiin, että yritykset olivat ehtineet koostamaan kustannusarvionsa. Yrityksille esitetyt kysymykset löytyvät liitteestä 1.

Lisäksi taustaselvitystä varten tehtiin yhdeksän asiantuntijahaastattelua, jotka kattoivat eri toimialajärjestöjä sekä asetukseen liittyviä viranomaisia.

Toimialaluokitus

Tässä selvityksessä käytetty toimijoiden määrien arvio perustuu yritysmääriin toimialoilla, joiden arvioidaan kuuluvan metsäkatoasetuksen piiriin. Käytetty toimialajako perustuu Tilastokeskuksen ylläpitämään toimialaluokitukseen TOL 2008, joka on Suomessa käytettävä virallinen luokitus yritysten ja muiden taloudellisten toimijoiden ryhmittelyyn toiminnan sisällön perusteella. Luokituksen tarkoituksena on varmistaa tilastotiedon vertailukelpoisuus sekä kansallisesti että kansainvälisesti (Tilastokeskus 2008).

TOL 2008 noudattaa Euroopan unionin toimialaluokitusta NACE Rev. 2:a 1–4-numerotasoilla. 5-numerotaso on määritelty kansallisesti Suomen omien käyttötarpeiden perusteella. Luokitusjärjestelmän viisiportaiset tasot ovat:

- Kirjaintaso (pääluokat) – esim. A: Maa-, metsä- ja kalatalous
- 2-numerotaso – yleistasoinen ryhmittely

- 3- ja 4-numerotasot – tarkemmat alat
- 5-numerotaso – kansalliset tarkennukset

TOL-luokitusta hyödynnetään laajasti muun muassa tuotantoa, työllisyyttä ja talouden rakennetta kuvaavissa tilastoissa sekä kansantalouden tilinpidossa (Tilastokeskus 2008). Tässä selvityksessä toimialaluokitusta käytetään metsäkatoasetuksen alaisten asianomaisten hyödykkeiden ja tuotteiden tuotantoon ja jalostukseen osallistuvien yritysten tunnistamiseen ja ryhmittelyyn. Lisäksi luokitusta hyödynnetään suurten kaupan alan toimijoiden määrittelyssä.

Osa metsäkatoasetuksen piiriin kuuluvilla hyödykkeillä ulkomaankauppaa tai toimintaa harjoittavista yrityksistä voi sijoittua muihin kuin asetukseen suoraan liittyviin toimialaluokkiin (ks. luku 4.1).

3 Yrityskohtaiset kustannukset

Selvityksessä kontaktoitiin noin 100 yritystä, joista haastattelun antoi yhteensä 25 yritystä. Suurin osa (56 %) yrityshaastatteluun osallistujista oli suuria yrityksiä (ks. taulukko 1). Monet keskisuuret yritykset kieltäytyivät haastattelusta, sillä ne olivat vasta ryhtyneet valmistautumaan asetuksen vaatimiin toimenpiteisiin eivätkä osanneet arvioida siitä koituvia kustannuksia. Myös moni pieni yritys kieltäytyi haastattelusta ja kertoi aloittavansa valmistautumisen metsäkatoasetukseen vasta lähitulevaisuudessa.

Taulukko 1. Haastatteluaineisto yritysten koon mukaan.

Yrityksen koko	Yritysten lukumäärä
Suuri	14
Keskisuuri	5
Pieni	6
Yhteensä	25

Kontaktoinnin ja haastatteluiden aikana kävi ilmi, että pisimmällä metsäkatoasetukseen valmistautumisessa olivat suuret yritykset. Haastateltavien joukossa oli useita kaupan- ja elintarvikealan yrityksiä, joiden toimintaan metsäkatoasetus vaikutti usean eri hyödykkeen osalta. Kymmenellä haastatelluista yrityksistä asetus koski useampaa kuin yhtä hyödykettä.

Haastatteluissa yrityksiltä kysyttiin euromääräistä arviota EU:n metsäkatoasetuksesta aiheutuvista perustamiskustannuksista sekä vuosittaisesta ylläpitokustannuksesta. Kyseiset kustannukset pyydettiin erittelemään käytettyyn työaikaan, teknisiin investointeihin, koulutuksiin ja muihin kustannuksiin. Yrityksiltä saadut arviot sisältävät vain suorat kustannukset. Koska metsäkatoasetus rajoittaa sen piiriin kuuluvien hyödykkeiden raaka-aineiden tarjontaa EU-markkinoille, sen kustannusvaikutus näkyy yrityksille raaka-aineiden markkinahintojen nousuna. Tässä selvityksessä on huomioitu vain metsäkatoasetuksen suorat kustannukset, joten epäsuoria kustannuksia, kuten vaikutuksia raaka-aineiden hintaan, ei ole otettu mukaan kustannuslaskelmiin. Lisäksi yrityksiltä kysyttiin asetuksen haasteista ja mahdollisuuksista, tukitarpeista ja näkemyksistä sekä sen vaikutuksista yrityksen toimintaan ja kilpailukykyyn.

Epävarmuus yritysten ilmoittamiin kustannuksiin liittyen

Yrityksiltä saatuihin arvioihin liittyy epävarmuustekijöitä. Tuloksia arvioitaessa on huomioitava otoksen pieni koko (25 kpl). Yritysten mukaan asetuksen ja sen määritelmien tulkintaan liittyi haastatteluiden aikana vielä avoimia kysymyksiä, minkä vuoksi toiminnanohjausjärjestelmien kehittäminen ja testaus ovat viivästyneet eivätkä tarvittavat investoinnit olleet vielä tarkasti tiedossa. Joukossa oli myös yrityksiä, jotka olivat tehneet omia oletuksia asetuksen tulkinnasta ja määritelmistä, ja siten edenneet toiminnanohjausjärjestelmiensä kehittämisessä ja investoinneissa. Riskinä niiden yritysten kohdalla kuitenkin on, että käyttöön vakiintuisivat EU-standardit, jotka poikkeaisivat yritysten luomista järjestelmistä, mikä aiheuttaisi lisäinvestointeja. Kustannusten arviointia vaikeutti myös se, että moni yritys on metsäkatoasetuksen ohella valmistautumassa myös muihin EU-vastuullisuusvelvoitteisiin (esimerkiksi kestävyysraportointi (CSRD), yritysvastuudirektiivi (CSDDD), pakkausdirektiivi) eikä yksittäisen velvoitteen kustannusvaikutuksia ole sisäisessä laskennassa tarkasti eritelty. Yrityksille oli myös epäselvää, olisivatko olemassa olevat viranomaisrekisterit yritysten käytössä raportointivaatimusten täyttämiseksi vai olisiko yritysten perustettava uusia tietokantoja muun muassa paikannustietojen todentamiseksi.

3.1 Tarkasteltavat toimialat

Metsäkatoasetuksen piirissä olevat tuotteet määritetään CN-koodien perusteella. Tilastoista ei kuitenkaan ole mahdollista havaita suoraan yrityksiä, jotka valmistavat tai käyttävät toiminnassaan metsäkatoasetuksen määrittämiä tuotteita. Tästä syystä yrityksen toiminnan kuulumista metsäkatoasetuksen piiriin arvioidaan yrityksen päätoimialan perusteella. Soveltuvien toimialakoodien valinnassa hyödynnettiin Luonnonvarakeskuksen selvitystä ”EU metsäkatoasetuksen mahdolliset vaikutukset Suomessa” sekä tilaajan asiantuntemusta. Tarkastellut toimialat esitetään taulukossa 2 hyödykkeittäin. Haastateltujen yritysten arvioimat kustannukset huomioidaan kustannuksina sen hyödykkeen osalta, johon yritys linkittyy päätoimialansa perusteella. Lisäksi haastatteluissa varmistettiin mitä metsäkatoasetuksen alaista hyödykettä tai hyödykkeitä haastateltavat yritykset käyttävät toiminnassaan.

Taulukko 2. TOL 2008 -toimialakoodit selitteineen hyödykkeittäin.

Hyödyke	TOL 2008 -toimiala- koodi	Selite
Puu	16	Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus (pl. huonekalut); olki- ja punontatuotteiden valmistus
	17	Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus
	18	Painaminen ja tallenteiden jäljentäminen
	31	Huonekalujen valmistus
Nauta	1013	Liha- ja siipikarjatuotteiden valmistus
Kaakao	1082	Kaakaon, suklaan ja makeisten valmistus
Kahvi	1083	Teen ja kahvin valmistus
Kumi	2211	Renkaiden valmistus ja uudelleenpinnoitus
	2219	Muiden kumituotteiden valmistus
Soija	10910	Kotieläinten rehujen valmistus
Öljypalmu	46331	Maitotaloustuotteiden, ravintoöljyjen ja -rasvojen tukkukauppa
Kaupan ala	46	Tukkukauppa (pl. moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa)
	47	Vähittäiskauppa (pl. moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa)

3.2 Kustannusten keskiarvot

Haastatteluissa yrityksiä pyydettiin arvioimaan metsäkatoasetuksesta seuraavien velvoitteiden täyttämiseksi tehtävien toimenpiteiden kustannuksia eli niin sanottuja perustamiskustannuksia sekä jatkossa asetuksen velvoitteiden täyttämisestä aiheutuvia vuosittaisia ylläpitokustannuksia. Yritysten kustannusarvioista laskettiin keskiarvot kokoluokittain sekä mahdollisuuksien mukaan hyödykkeittäin. Hyödykekohtaiset keskiarvot voitiin laskea ainoastaan puuhyödykkeen pienille ja suurille yrityksille sekä suurille kaupan alan yrityksille. Ainoastaan näissä ryhmissä oli vähintään kolme haastateltua yritystä, mitä pidettiin vähimmäismääränä keskiarvon laskemiseksi. Yritysten kokoluokka määritettiin henkilöstömäärän mukaan: pienten yritysten henkilöstömäärä 0–49, keskisuurten yritysten 50–249 ja suurten yritysten vähintään 250. Aineistorajoitteet eivät mahdollistaneet sekä työntekijämäärän että liikevaihdon hyödyntämistä yritysten kokoluokkien määrittelyssä.

Perustamisen ja vuotuisen ylläpidon kustannusten keskiarvot esitetään taulukossa 3. Haastatteluiden vähäisen määrän ja yrityssalaisuuksien vuoksi tarkkoja hyödyke- ja yrityskokoluokkakohtaisia keskimääräisiä kustannusarvioita voidaan esittää suurten yritysten osalta vain puulle ja kaupan alalle sekä pienten yritysten osalta puulle. Keskisuurten yritysten osalta ei ollut mahdollista laskea hyödykekohtaisia keskiarvoja rajallisen havaintomäärän takia. Taulukossa 3 tähdellä (*) merkityt kustannuskeskiarvot kuvaavat kokoluokkakohtaisia keskiarvoja ilman hyödykekohtaista erittelyä.

Puuhyödykkeessä pienten yritysten arvioimat perustamiskustannukset ovat keskimäärin 14 000 euroa ja vuotuisen ylläpidon kustannukset 7 000 euroa. Nämä perustamiskustannukset ovat 75 prosenttia korkeammat ja ylläpitokustannukset yli kaksinkertaiset verrattuna muiden hyödykkeiden vastaaviin arvioihin.

Keskisuurissa yrityksissä perustamisen arvioitujen kustannusten keskiarvo on 135 000 euroa ja ylläpidon 29 000 euroa. Suurissa yrityksissä kustannukset nousevat miljoonaluokkaan. Suurissa puuhyödykettä käyttävissä yrityksissä perustamiskustannusten arvioitiin olevan keskimäärin noin 3,2 miljoonaa euroa ja ylläpitokustannusten hieman yli 0,7 miljoonaa euroa. Kaupan alan yritykset arvioivat perustamiskustannusten olevan noin puolet suurten puuhyödykettä käyttävien yritysten vastaavista, eli noin 1,5 miljoonaa euroa, ja ylläpitokustannusten noin 330 000 euroa. Muiden hyödykkeiden osalta suuret yritykset arvioivat perustamiskustannusten olevan keskimäärin noin 1,1 miljoonaa euroa ja vuosittaisten ylläpitokustannusten noin 280 000 euroa.

Suurimmat kustannuserät yrityksille syntyivät käytetystä työajasta ja teknisistä investoinneista, joiden molempien osuus kokonaiskustannuksista oli keskimäärin noin 40 prosenttia.

Luvuista havaitaan, että kustannukset suunnilleen kymmenkertaistuvat siirryttäessä suurempaan kokoluokkaan. Haastattelujen perusteella kustannusten suuruuteen vaikutti ensisijaisesti yrityksen koko, kun taas hyödykkeen rooli oli vähäisempi. Tämä havainto eroaa Euroopan komission (2021a) arviosta, jonka mukaan yrityksen kokoluokan sijaan kustannuksia ohjaavat pääasiassa toimitusketjujen monimutkaisuus ja hankintamaahan liittyvät riskit. Komission kustannusarvion mukaan metsäkatoasetuksen mukaisten asianmukaisen huolellisuuden järjestelmien perustamiskustannukset ovat 5 000–90 000 euroa toimijaa kohden riippuen yrityksen toimitusketjujen monimutkaisuudesta ja metsäkatoon liittyvästä riskitasosta (Euroopan komissio, 2021b & 2021c). Kustannusarvio perustuu Induforin vuonna 2016 laatimaan raporttiin Review of the EUTR, jossa arvioitiin vastaavia kustannuksia EU:n puutavara-asetuksen (EUTR) mukaisten

asianmukaisen huolellisuuden järjestelmien perustamisesta. Komission arvio ei siten ole suoraan vertailukelpoinen tämän selvityksen haastatteluihin perustuvien kustannusarvioiden kanssa.

Taulukko 3. Yritysten raportoimien kustannusten keskiarvot hyödykkeittäin ja kokoluokittain. Tuhatta euroa.

		<i>Pienet</i>	<i>Keskisuuret</i>	<i>Suuret</i>
Puu				
	Perustaminen	14	135*	3 216
	Vuotuinen ylläpito	7	29*	728
Kaupan ala				
	Perustaminen			1 547
	Vuotuinen ylläpito			331
Muut				
	Perustaminen	8*	135*	1 107*
	Vuotuinen ylläpito	3*	29*	283*

*Luku perustuu useasta hyödykekategoriasta saatujen lukujen kustannusarvioon. Kaupan alalla vain suuret yritykset kuuluvat metsäkatoasetuksen toimijavelvoitteiden piiriin. Pienissä yrityksissä henkilöstömäärä on alle 50, keskisuurissa yrityksissä henkilöstömäärä on 50–249 ja suurissa yrityksissä henkilöstömäärä on vähintään 250.

Verrattaessa kustannuksia yritysten keskimääräisiin liikevaihtoihin ja kannattavuuksiin huomataan, että keskimääräisinä toteutuvat kustannukset voisivat aiheuttaa ainakin osalle yrityksistä taloudellisia haasteita. Toisaalta osa pienistä yrityksistä arvioi selviävänsä velvoitteista jopa ilman lisäkustannuksia. Lisäksi pienet alle 10 hengen yritykset ovat asetuksen helpotusten piirissä, mikä todennäköisesti vaikuttaa aikanaan toteutuviin kustannuksiin. Teollisuuden toimialoilla (toimialat B-E) pienten yritysten liikevaihto oli vuosina 2021–2023 keskimäärin noin miljoona euroa ja keskisuurten yritysten liikevaihto noin 40 miljoonaa euroa. Näihin lukuihin suhteutettuna kustannuksia voidaan pitää maltillisina, mutta toisaalta pienten ja keskisuurten (pk) yritysten keskimääräinen nettotulos suhteessa liikevaihtoon oli vain reilu neljä prosenttia vuosina 2021–2023. Keskimääräiseen liikevaihtoon suhteutettuna tämä tarkoittaisi reilun 40 000 euron nettotulosta pienissä yrityksissä ja reilun 1,5 miljoonan euron nettotulosta keskisuurissa yrityksissä.

Laskennalliseen nettotuloksen keskiarvoon suhteutettuna pienissä yrityksissä perustamisen kustannukset ovat keskimäärin noin 20–35 prosenttia ja vuotuisen ylläpidon kustannukset keskimäärin noin 8–18 prosenttia.

Keskisuurissa yrityksissä vastaavat luvut ovat perustamiskustannusten osalta yhdeksän prosenttia ja vuotuisen ylläpidon osalta noin kaksi prosenttia. Näitä lukuja arvioitaessa on kuitenkin hyvä huomioida, että merkittävällä osalla yrityksistä kannattavuus on keskiarvoa heikompaa ja tyypillinen kannattavuus voi vaihdella selvästikin eri toimialojen ja liiketoimintojen välillä.¹

Suurissa teollisuusalan yrityksissä keskimääräinen liikevaihto oli vuosina 2021–2023 noin 600 miljoonaa euroa ja keskimääräinen nettotulos suhteessa liikevaihtoon reilu kahdeksan prosenttia. Laskennalliseen nettotuloksen keskiarvoon suhteutettuna perustamisen kustannukset ovat keskimäärin noin 2–7 prosenttia ja vuotuisen ylläpidon kustannukset keskimäärin noin 0,6–1,5 prosenttia. Suurissa yrityksissä yritysten jakauma on kuitenkin erittäin laaja kansainvälisistä konserneista kotimaisiin yhden tai kahden toimipaikan toimijoihin, joten yleistettyjen suhdelukujen tulkintaan voidaan olettaa liittyvän vielä enemmän epävarmuuksia kuin pienissä ja keskisuurissa yrityksissä.

Kokoluokittaiset havainnot yrityshaastatteluista

Pienten yritysten arvioimien EU:n metsäkatoasetuksesta aiheutuvien perustamiskustannusten vaihteluväli oli 0–15 000 euroa ja vuosittaisten ylläpitokustannusten 0–18 000 euroa. Yritykset, jotka arvioivat, ettei asetuksesta aiheutuisi ylimääräisiä kuluja, suunnittelivat selviytyvänsä Excel-taulukolla, jonka täyttäminen sujui nykyisten töiden ohessa olemassa olevilla resursseilla. Heidän roolinsa toimitusketjussa oli kauppaa käyvä eikä asetus vaatisi heitä tekemään DD-vakuutuksia komission -tietojärjestelmässä. Yleinen toimintatapa oli, että EU:n ulkopuolelta saatu raaka-aine ostettiin toimijalta, joka oli saattanut sen EU:n markkinoille. Suurimmaksi kustannukset arvioivat puualan toimijat, joilla oli asiakkaanaan Suomessa toimivia globaaleja yrityksiä sekä omaa vientiä EU:n ulkopuolelle. Nämä yritykset olivat investoimassa toiminnanohjausjärjestelmiinsä. Heiltä myös vaadittiin DD-vakuutuksien tekemistä.

Keskisuurten yritysten arvioimien EU:n metsäkatoasetuksesta aiheutuvien perustamiskustannusten vaihteluväli oli 15 000–250 000 euroa ja vuosittaiset ylläpitokustannukset 5 000–60 000 euroa. Pienimmiksi kustannukset arvioivat yritykset, joiden liiketoiminta ei tiedonsiirtäjänä vaatisi DD-vakuutuksien

¹ Tässä ja seuraavassa kappaleessa mainitut keskimääräisen liikevaihdon ja kannattavuuden luvut on kerätty Tilastokeskuksen ylläpitämästä yritysten rakenne- ja tilinpää-töstilastosta.

tekemistä. Suurimmiksi kustannukset arvioivat keskisuuret yritykset, joiden liiketoiminta perustui nettikauppaan.

Suuret yritykset arvioivat EU:n metsäkatoasetuksesta aiheutuvien perustamiskustannusten olevan 7 000–6 000 000 euroa ja vuosittaisten ylläpitokustannusten 19 000–2 000 000 euroa. Pienimmäksi perustamis- ja vuosittaiset ylläpitokustannukset arvioivat suuret yritykset, jotka olivat ulkomaalaisen emokonsernin tytäryhtiöitä, ja toiminnanohjausjärjestelmä sekä koulutus tulivat pääasiassa emoyhtiöltä. Keskimäärin suurimmiksi kustannukset arvioitiin syntyvän puun kohdalla. Kyseiset yritykset olivat prosessiteollisuuden toimijoita globaaleilla markkinoilla. Metsäkatoasetuksen vaikutus niiden liiketoiminnassa kosketti kotimaan tuotantoa, maahantuontia EU:n ulkopuolelta, kaupankäyntiä EU:n markkinoilla, jatkojalostusta EU:n markkinoilla sekä vientiä EU:n ulkopuolelle.

4 Toimialakohtaiset kustannukset

Tässä luvussa esitetään arviot hyödykekohtaisista kustannuksista kokoluokittain koko toimialan tasolla. Laskelmissa hyödynnetään taulukossa 3 esitettäviä keskiarvoja.

4.1 Yritysten lukumäärät

Toimialakohtaisten kustannussummien arviointi edellytti tarkasteltavilla toimialoilla toimivien yritysten lukumäärien selvittämistä kokoluokittain. Avoimista aineistolähteistä ei kuitenkaan ole saatavilla riittävän tarkkaa toimialarajausta kokoluokittain kaikkien tarkasteltavien toimialojen osalta. Tästä syystä hyödykekohtaisia asetuksen piirissä toimivien yritysten lukumääriä on laskettu hyödyntämällä sekä Tilastokeskuksesta että Asiakastiedosta kerättyjä tietoja.

Tilastokeskuksen ylläpitämästä yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilastosta kerättiin yritysten lukumäärät tarkoilla TOL 2008-toimialaluokilla, jotka kuvaavat yritysten taloudellista toimintaa. Tilastosta voidaan rajata yrityksiä kokoluokittain henkilöstömäärän perusteella, mutta tällöin toimialaluokka voidaan määrittää korkeintaan 2-numerotarkkuudella, jolloin tätä tietoa voitiin hyödyntää puun ja kaupan alan osalta. Muissa hyödyketarkasteluissa tarkasteltava toimiala on kuitenkin tätä tarkemmalla tasolla, jolloin yrityksen kokoluokkaa ei ollut mahdollista yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilastossa rajata. Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilastosta kerätyt yritysten kokonaislukumäärät esitetään liitetaulukossa A1. Taulukosta havaitaan, että selvästi suurin yritysten lukumäärä on puu-kategoriassa, jossa yrityksiä havaitaan 4 861 kappaletta. Nautakategoriaa lukuun ottamatta kaikissa muissa hyödykkeissä yrityksiä on alle 100.

Tilastokeskuksen yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilastosta kerätyssä aineistossa konsernien tytäryhtiöt ovat omina havaintoinaan, minkä seurauksena metsäkatoasetuksen piirissä toimivien yritysten lukumäärä todennäköisesti yliarvioitaisiin. Koska voidaan olettaa, että konsernirakenteiden aiheuttamat päällekkäisyydet koskevat pääosin vain keskisuuria ja suuria yrityksiä, Asiakastiedosta tilattiin yritysaineisto keskisuurten ja suurten yritysten lukumäärästä tarkastelluilla toimialoilla. Aineistossa oli myös tieto konserneista, minkä ansiosta konsernien tytäryhtiöt voitiin yhdistää yhdeksi havainnoksi. Tällä oli vaikutusta erityisesti puuhyödykkeen ja kaupan alan suurten yritysten lukumääriin. Lisäksi kaupan

alalla rajattiin pois toimialoja, joiden voidaan olettaa olevan metsäkatoasetuksen ulkopuolella (ks. liitetaulukko A2). Pienten yritysten lukumäärän laskemiseksi liitetaulukon A1 lukumääristä vähennettiin Asiakastiedon aineistosta havaitut keskisuurten ja suurten yritysten lukumäärät. Yhdistämällä näiden kahden aineiston tiedot oli mahdollista arvioida mahdollisimman tarkat lukumäärät asetuksen piirissä toimivista yrityksistä. Tästä poikkeuksena ovat puuhyödykkeiden piirissä toimivien pienten yritysten lukumäärä, joka oli mahdollista poimia suoraan yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilastosta, koska puuhyödykkeissä toimialoja tarkastellaan vain 2-numerotarkkuudella. Hyödykekohtaisten koko toimialan kustannussummien laskemiseen käytetyt yritysten lukumäärät esitetään taulukossa 4.

Taulukko 4. Tilastokeskuksen ja Asiakastiedon tilastoista yhdistetty aineisto yritysten lukumääristä hyödykkeittäin ja kokoluokittain.

	Pienet	Keskisuuret	Suuret	Yhteensä
Puu	4 712	91	20	4 823
Nauta	146	4	3	153
Kaakao	61	3	1	65
Kahvi	49	1	1	51
Kumi	44	6	2	52
Soija	62	1	0	63
Öljypalmu	25	1	0	26
Kaupan ala			35	35
Yhteensä	5 099	107	62	5 268

Puuhyödykkeen pienten yritysten lukumäärä on poimittu Tilastokeskuksen tilastoista. Muiden hyödykkeiden pienten yritysten lukumäärä on laskettu vähentämällä hyödykekohtaisesta yritysten kokonaislukumäärästä Asiakastiedon aineistosta havaitut keskisuurten ja suurten yritysten lukumäärät. Keskisuurten ja suurten yritysten hyödykekohtaiset lukumäärät on laskettu Asiakastiedon aineistosta poistamalla konsernien päällekkäisyyksiä siten, että samaan konserniin kuuluvat yritykset huomioidaan yhtenä havaintona. Lisäksi kaupan alalla rajattiin pois toimialoja, joiden voidaan olettaa olevan metsäkatoasetuksen ulkopuolella (ks. liitetaulukko A2). Kaupan alalla vain suuret yritykset kuuluvat metsäkatoasetuksen piiriin. Pienissä yrityksissä henkilöstömäärä on alle 50, keskisuurissa yrityksissä henkilöstömäärä on 50–249 ja suurissa yrityksissä henkilöstömäärä on vähintään 250.

Lähde: Tilastokeskus ja Asiakastieto

Yritysten lukumääriin liittyvät epävarmuudet

Hyödykekohtaista yrityslukumäärää on arvioitu yritysten toimialojen perusteella edellä kuvatun mukaisesti. Tästä seuraa kuitenkin epävarmuuksia lukumäärien

arvioimiseksi niistä yrityksistä, jotka todellisuudessa käyttävät tiettyä asetuksen määrittämää hyödykettä toiminnassaan.

Ensinnäkin toimialaperusteinen rajausta voi yliarvioida yritysten lukumäärää, koska kaikki tietyllä tarkasteltavalla toimialalla toimivat yritykset eivät välttämättä todellisuudessa toimi asetuksen piirissä. Toisaalta toimialatarkastelun seurauksena osa yrityksistä voi myös puuttua arvioiduista lukumääristä, koska yrityksellä voi olla ilmoitettuna päätoimialana sellainen toimiala, jota ei sisällytetty tähän tarkasteluun, vaikka yritys todellisuudessa toimitaisikin asetuksen piirissä.

Suomessa toimii suuri määrä yrityksiä, jotka harjoittavat ulkomaankauppaa metsäkatoasetuksen piiriin kuuluvilla hyödykkeillä kolmansien maiden kanssa. Kniivilä ym. (2024) mukaan näitä yrityksiä on tuonnin osalta yhteensä 10 831 ja viennin osalta 5 598. Nämä luvut sisältävät kuitenkin päällekkäisyyksiä eri hyödykeryhmien sekä tuonnin ja viennin välillä. Tullin helmikuussa 2025 antaman arvion mukaan päällekkäisyyksistä puhdistettu kokonaismäärä on 5 685 tuontiyritystä ja 3 296 vientiyritystä (Telasuo, 2025).

Suurimmat yritysmäärät tuonnissa ja viennissä kohdistuvat puu- ja kumihyödykkeisiin (Kniivilä ym. 2024). Kumihyödykkeen osalta merkittävä osa tuonnista ja viennistä koostuu kuitenkin haastattelujen perusteella synteettisestä kumista, joka ei kuulu metsäkatoasetuksen soveltamisalaan. Sellaisten yritysten lukumäärää, jotka eivät sisälly tässä selvityksessä käytettyihin toimialaluokkiin, mutta harjoittavat ulkomaankauppaa asetuksen piiriin kuuluvilla hyödykkeillä kolmansien maiden kanssa, ei ollut mahdollista määrittää tarkasti selvitykselle asetetussa aikataulussa. Etenkin puuhyödykkeen tuonnin osalta tämä saattaa johtaa merkitsevään aliarvioon yritysten todellisessa lukumäärässä.

Metsäkatoasetus asettaa velvoitteita myös kauppaa käyville pk-yrityksille (Artikla 5). Näiden yritysten on mm. kerättävä ja säilytettävä tietyt tiedot niistä asianomaisista tuotteista, jotka ne aikovat asettaa saataville markkinoilla. Kyseiset vaatimukset ovat selvästi kevyempiä ja vähemmän kustannuksia aiheuttavia kuin toimijavelvoitteen (artikla 4) piiriin kuuluvien yritysten velvoitteet. Tässä selvityksessä kauppaa käyville pk-yrityksille kohdistuvia vaatimuksia ja niistä aiheutuvia kustannuksia ei ole huomioitu.

4.2 Toimialakohtaiset kustannussummat

Toimialakohtaiset kustannussummat on arvioitu kertomalla hyödykekohtaiset keskiarvot yritysten arvioimista kustannuksista yritysten lukumäärällä

tarkastelluilla toimialoilla. Kustannussummat on laskettu erikseen perustamis- ja vuotuisille ylläpitokustannuksille.

Puu- ja nautahyödykkeen sekä kaupan alan kustannussummat esitetään taulukossa 5. Puuhyödykkeen pienten ja suurten sekä kaupan alan suurten yritysten luvuissa hyödynnetään kustannuskeskiarvoja, joiden laskemiseen on käytetty ainoastaan kyseisestä kokoluokasta ja hyödykeryhmästä kerättyjä kustannusarvioita. Haastateltujen yritysten pienen määrän takia puuhyödykkeen keskisuurten yritysten ja nautahyödykkeen kaikkien yrityskokojen luvuissa käytettiin keskiarvoja, joiden laskemiseen on käytetty vain kokoluokittain eroteltuja kustannusarvioita.

Puuhyödykkeen osalta perustamisen kustannussumma tarkastelluilla toimialoilla arvioidaan pienissä yrityksissä olevan 64 miljoonaa euroa ja vuotuisten ylläpidon kustannusten 31 miljoonaa euroa. Vaikka yrityskohtaiset keskiarvot ovat pienissä yrityksissä verrattain matalat (taulukko 3), pienten yritysten suuri lukumäärä nostaa toimialatason keskiarvioihin perustuvan kustannussumman merkittäväksi. Sen sijaan puuhyödykkeen keskisuurten yritysten kustannussummat ovat selvästi pienemmät johtuen keskisuurten yritysten pienestä lukumäärästä. Puuhyödykkeen suurissa yrityksissä perustamisen kustannussumma on samansuuruinen kuin pienissä yrityksissä, mutta vuotuisen ylläpidon kustannussumma on vain noin puolet (15 miljoonaa euroa) pienten yritysten kustannussummasta. Haastattelujen perusteella suurissa yrityksissä tiedonkeruuta ja raportointia pyritään automatisoimaan erilaisilla ohjelmistoinvestoinneilla, minkä takia suurten yritysten kustannukset ovat pienten yritysten kustannuksia etupainotteisempia painottuen perustamiseen.

Kaupan alalla metsäkatoasetuksen toimijavelvoitteiden piiriin kuuluvat ainoastaan suuret yritykset ja niissä kustannussummat ovat suunnilleen samassa mittaluokassa puuhyödykkeen suurten yritysten kustannussummien kanssa. Sen sijaan nautahyödykkeessä kustannussummat ovat selvästi pienemmät, mikä johtuu erityisesti nautahyödykkeen osalta tarkastelluilla toimialoilla toimivien yritysten puuhyödykettä pienemmästä lukumäärästä. Pienissä nautahyödykkeen yrityksissä perustamisen kustannussumman arvioidaan olevan 1,2 miljoonaa euroa ja vuotuinen ylläpidon kustannussumma noin 0,4 miljoonaa euroa. Nautahyödykkeen keskisuurissa yrityksissä kustannussummat ovat selvästi pienemmät: perustamisen kustannussumma noin 0,5 miljoonaa euroa ja vuotuisen ylläpidon kustannussumma noin 0,1 miljoonaa euroa. Nautahyödykkeen suurissa yrityksissä perustamisen kustannussumman arvioidaan olevan noin kolme miljoonaa euroa ja vuotuisen ylläpidon kustannusten noin 0,9 miljoonaa euroa.

Taulukko 5. Arvioidut metsäkatoasetuksesta aiheutuvat kustannukset toimialatasolla puu- ja nautahyödykkeiden sekä kaupan alan osalta pienissä, keskisuurissa ja suurissa yrityksissä. Miljoonaa euroa.

	<i>Pienet</i>	<i>Keskisuuret</i>	<i>Suuret</i>	<i>Yhteensä</i>
Puu				
Perustaminen	64	12*	64	140*
Vuotuinen ylläpito	31	3*	15	49*
Kaupan ala				
Perustaminen			54	54*
Vuotuinen ylläpito			12	12*
Nauta				
Perustaminen	1,2*	0,5*	3*	4,7*
Vuotuinen ylläpito	0,4*	0,1*	0,9*	1,4*

* Luvun laskemiseen käytetty samasta kokoluokasta mutta useasta hyödykekategoriasta saatuja lukuja. Kaupan alalla vain suuret yritykset kuuluvat metsäkatoasetuksen piiriin. Pienissä yrityksissä henkilöstömäärä on alle 50, keskisuurissa yrityksissä henkilöstömäärä on 50–249 ja suurissa yrityksissä henkilöstömäärä on vähintään 250.

Muiden hyödykkeiden toimialojen kustannussummat esitetään taulukossa 6. Näissä hyödykkeissä kustannussummat ovat selvästi pienemmät kuin puuhyödykkeessä, mikä johtuu erityisesti yritysten pienemmästä lukumäärästä näillä toimialoilla. Kaakaon, soijan, kahvin, kumin ja öljypalmun osalta perustamisen kustannussummien arvioidaan yrityskokoluokittain olevan 0,1–2,2 miljoonaa euroa ja vuotuisen ylläpidon kustannussummien 0,03–0,6 miljoonaa euroa. Suurimmat kustannussummat havaitaan kumihyödykkeen suurissa yrityksissä ja pienimmät kustannussummat soijan, kahvin ja öljypalmun keskisuurissa yrityksissä. Soijan ja öljypalmun osalta tarkastelluilla toimialoilla ei ollut yhtäkään suurta yritystä.

Taulukko 6. Arvioidut metsäkatoasetuksesta aiheutuvat kustannukset toimialatasolla muiden hyödykkeiden osalta yritysten kokoluokittain. Miljoonaa euroa.*

		<i>Pienet</i>	<i>Keskisuuret</i>	<i>Suuret</i>	<i>Yhteensä</i>
Kaakao	Perustaminen	0,5	0,4	1,1	2
	Vuotuinen ylläpito	0,2	0,1	0,3	0,6
Soija	Perustaminen	0,5	0,1	-	0,6
	Vuotuinen ylläpito	0,2	0,03	-	0,23
Kahvi	Perustaminen	0,4	0,1	1,1	1,6
	Vuotuinen ylläpito	0,2	0,03	0,3	0,53
Kumi	Perustaminen	0,4	0,8	2,2	3,4
	Vuotuinen ylläpito	0,1	0,2	0,6	0,9
Öljypalmu	Perustaminen	0,2	0,1	-	0,3
	Vuotuinen ylläpito	0,1	0,03	-	0,13

*Pienestä havaintomäärästä johtuen eri hyödykekatgorioissa toimialatason kustannusten laske-
misessa käytettiin kustannuskeskiarvoja, jotka laskettiin kokoluokittain useasta hyödykekategori-
asta. Pienissä yrityksissä henkilöstömäärä on alle 50, keskisuurissa yrityksissä henkilöstömäärä
on 50–249 ja suurissa yrityksissä henkilöstömäärä on vähintään 250.

Kun arvioidut hyödykekohtaiset kustannussummat lasketaan yhteen, pienille yrityksille metsäkatoasetuksesta arvioidaan aiheutuvan noin 67 miljoonan euron kertaluonteiset perustamiskustannukset ja noin 32 miljoonan euron vuotuiset ylläpitokustannukset. Keskisuurissa yrityksissä vastaavat luvut ovat noin 14 miljoonaa euroa ja 3,5 miljoonaa euroa. Suurissa yrityksissä kokonaiskustannukset ovat suurimmat johtuen erityisesti kaupan alan suurten yritysten sisältymisestä metsäkatoasetuksen piiriin. Suurille yrityksille metsäkatoasetuksesta arvioidaan aiheutuvan perustamisen kustannuksia yhteensä noin 125 miljoonaa euroa ja vuotuisen ylläpidon kustannuksia noin 29 miljoonaa euroa. Kaikkiaan asetuksesta arvioidaan aiheutuvan perustamisen kustannuksia yrityksille yhteensä noin 207 miljoonaa euroa ja vuotuisen ylläpidon kustannuksia noin 65 miljoonaa euroa.

5 Seuraamusmaksun suuruusluokka

Jäsenvaltioiden on määriteltävä seuraamukset metsäkatoasetuksen rikkomisesta ja varmistettava niiden täytäntöönpano. Seuraamusten tulee olla tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia, ja ne on ilmoitettava komissiolle, mukaan lukien mahdolliset muutokset.

Seuraamuksiin voi sisältyä:

- Sakot, jotka estävät taloudellisen hyödyn rikkomuksesta (vähintään neljä prosenttia vuotuisesta unionin laajuisesta kokonaisliikevaihdosta).
- Tuotteiden ja tulojen menetetyksi tuomitseminen.
- Määräaikainen sulkeminen julkisista hankinnoista ja rahoituksesta (enintään 12 kuukautta).
- Markkinoille saattamisen, markkinoilla asettamisen ja viennin väliaikainen kieltä, jos rikkomus on vakava tai toistuva.
- Yksinkertaistetun huolellisuusmenettelyn kieltä (13 artikla), jos rikkomus on vakava tai toistuva.

Tässä luvussa lasketaan esimerkinomaisesti asetuksessa tarkoitetun sakkomaksun (hallinnollisen seuraamusmaksun) hyödykekohtainen keskiarvo yritysten eri kokoluokissa neljän prosentin suuruisena maksuna. Kansallisesti maksusta on tarkoitus säätää hallinnollisena seuraamusmaksuna eikä sakkona. Metsäkatoasetuksen mukaisesti seuraamusmaksun enimmäismäärän on oltava vähintään neljä prosenttia toimijan tai kauppaan käyvän vuotuisesta unionin laajuisesta kokonaisliikevaihdosta. Laskelman tarkoituksena on kuvata seuraamusmaksun suuruusluokkaa korkeimmassa mahdollisessa tapauksessa. Laskelmia varten pienten yritysten liikevaihtosummat on kerätty Tilastokeskuksen yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilastosta toimialoittain 2-numerotasolla. Oletuksena on, että yritysten liikevaihdon suuruusluokka olisi riittävän yhteneväinen myös tarkemmilla toimialoilla, joiden liikevaihtosummaa ei avoimista tilastoista voida yritysten kokoluokittain suoraan havaita. Naudan, kaakaon, kahvin ja soijan pienten yritysten keskimääräinen seuraamusmaksu on samansuuruinen, koska niissä tarkasteltavat toimialat ovat samoja 2-numerotasolla, jolla liikevaihdot kerättiin. Keskisuurten ja suurten yritysten keskimääräiset liikevaihdot on laskettu Asiakastiedon aineistosta, josta oli saatavilla yritysten viimeisimmän tilinpäätöksen liikevaihto. Seuraamusmaksu laskettiin kertomalla keskimääräinen liikevaihto neljällä prosentilla. Keskisuurissa ja suurissa yrityksissä muissa kuin puuhyödykkeessä ja kaupan alalla käytettiin samaa liikevaihdon keskiarvoa pienen yritysmäärän takia.

Seuraamusmaksun keskiarvot esitetään taulukossa 7. Pienissä yrityksissä laskennallinen seuraamusmaksu olisi korkeimmillaan keskimäärin 33 000–69 000 euroa ja keskisuurissa yrityksissä noin 3,5–4,6 miljoonaa euroa. Suurissa yrityksissä keskimääräinen seuraamusmaksu olisi kaupan alalla noin 42,8 miljoonaa euroa ja muilla sektoreilla 17,1–22,7 miljoonaa euroa.

Taulukko 7. Seuraamusmaksun keskiarvo hyödykkeittäin ja yritysten kokoluokittain. Tuhatta euroa.

	<i>Pienet</i>	<i>Keskisuuret</i>	<i>Suuret</i>
Puu	33	3 520	17 080
Nauta	37	4 598	22 740
Kaakao	37	4 598	22 740
Kahvi	37	4 598	22 740
Kumi	62	4 598	22 740
Soija	37	4 598	-
Öljypalmu	69	4 598	-
Kaupan ala			42 800

Seuraamusmaksun suuruutena käytettiin neljää prosenttia yrityksen liikevaihdosta. Kaupan alalla vain suuret yritykset kuuluvat metsäkatoasetuksen piiriin. Pienissä yrityksissä henkilöstömäärä on alle 50, keskisuurissa yrityksissä henkilöstömäärä on 50–249 ja suurissa yrityksissä henkilöstömäärä on vähintään 250.

6 Yhteenveto ja johtopäätökset

Selvityksen tarkoituksena on arvioida EU:n metsäkatoasetuksesta aiheutuvat suorat kustannukset suomalaisille yrityksille. Yritysten arvioimia perustamisvaiheen ja vuotuisen ylläpidon aiheuttamia kustannuksia kerättiin yrityshaastatteluilla. Lisäksi taustatietoa asetuksen vaikutuksista kerättiin asiantuntijahaastatteluilla.

Selvitystä tehtäessä yritysten oli vielä hyvin vaikea arvioida sekä perustamisesta että vuosittaisesta ylläpidosta aiheutuvia lopullisia kustannuksia. Määrittelyihin ja asetuksen tulkintoihin liittyy paljon epäselvyyksiä, minkä vuoksi monessa keskisuudessa ja pienessä yrityksessä toiminnanohjausjärjestelmää ja prosesseja ei ole vielä ryhdytty kehittämään.

Tässä selvityksessä ei käsitellä epäsuoria kustannuksia, kuten raaka-ainehintojen noususta aiheutuvia vaikutuksia, vaan keskitytään ainoastaan metsäkatoasetuksesta yrityksille aiheutuviin suoriin kustannuksiin. Haastatellut yritykset pitivät mahdollisena, että EU:n ulkopuolella tuotetuille hyödykkeille syntyisi kahdet markkinat, EUDR- ja muut markkinat, minkä seurauksena erityisesti kumin, kahvin, kaakaon, soijan ja öljypalmun tarjonta EU-markkinoille pienenesi. Yritykset arvioivat, että tämä johtaisi raaka-ainehintojen nousuun, mikä näkyisi kuluttajahintojen nousuna.

Yrityksille aiheutuvia suoria kustannuksia arvioitiin hyödykkeittäin ja yritysten kokoluokittain. Merkittävin kustannuksiin vaikuttava tekijä havaittiin olevan yrityksen koko. Sen sijaan tarkastellulla hyödykkeellä ei havaittu olevan vastaavanlaista vaikutusta. Kustannusten keskiarvot suunnilleen kymmenkertaistuvat siirryttäessä pienistä yrityksistä keskisuuriin ja keskisuurista suuriin yrityksiin. Pienissä yrityksissä puuhyödykkeen osalta perustamiskustannusten keskiarvo oli 14 000 euroa ja vuotuisen ylläpidon kustannukset 7 000 euroa. Muiden hyödykkeiden osalta vastaavat kustannukset olivat pienemmät: 8 000 euroa ja 3 000 euroa. Keskisuurissa yrityksissä perustamiskustannusten keskiarvo oli 135 000 euroa ja vuotuisen ylläpidon kustannukset 29 000 euroa. Suurissa yrityksissä perustamiskustannukset olivat 3,2 miljoonaa euroa puuhyödykkeen osalta, 1,5 miljoonaa euroa kaupan alalla ja 1,1 miljoonaa euroa muiden hyödykkeiden osalta. Vuotuisen ylläpidon osalta vastaavat luvut olivat 0,7 miljoonaa euroa, 0,3 miljoonaa euroa ja 0,3 miljoonaa euroa.

Keskimääräiset perustamiskustannukset toimialoittain vaihtelivat 8 000–3,2 miljoonaan euron välillä, mikä on selvästi enemmän kuin komission arvio 5 000–90 000 euroa/toimija. Komission arvio perustuu kuitenkin EUTR-

asetukseen liittyvään aiempaan tarkasteluun, eikä ole suoraan vertailukelpoinen tämän selvityksen haastatteluihin perustuviin kustannusarvioihin. Tämän selvityksen haastattelujen perusteella kustannusten suuruuteen vaikuttaa ensisijaisesti yrityksen koko, kun taas komission arviossa kustannuksia selittävät erityisesti toimitusketjujen monimutkaisuus ja hankintamaahan liittyvät riskit.

Metsäkatoasetuksesta aiheutuvat kustannukset ovat suhteellisesti suurimpia pienissä yrityksissä, joissa keskimääräiset perustamiskustannukset voivat vastata jopa kolmasosaa (20–35 %) keskimääräisestä nettotuloksesta ja vuotuiset ylläpitokustannukset lähes viidesosaa (8–18 %). On kuitenkin huomioitava, että haastattelujen perusteella osa pienistä yrityksistä arvioi selviävänsä asetuksen velvoitteista ilman lisäkustannuksia. Lisäksi pienet alle 10 hengen yritykset ovat asetuksen helpotusten piirissä. Keskisuurissa yrityksissä kustannusten osuus keskimääräisestä nettotuloksesta on selvästi pienempi, noin 9 prosenttia perustamisen ja 2 prosenttia ylläpidon osalta. Suurissa teollisuusyrityksissä perustamisen kustannukset vastaavat keskimäärin 2–7 prosenttia ja ylläpidon kustannukset 0,6–1,5 prosenttia keskimääräisestä nettotuloksesta. Näihin arvioihin liittyy kuitenkin huomattavaa epävarmuutta, sillä yritysten kannattavuus vaihtelee yrityskohtaisesti, toimialoittain ja yrityskoon mukaan. Lisäksi arvioidut kustannukset ovat toimialojen keskiarvoja.

Toimialatason kustannussummaa arvioitaessa metsäkatoasetuksen piirissä toimivien yritysten lukumäärää arvioitiin yrityksen päätoimialan perusteella. Tarkastelluilla toimialoilla toimivien yritysten lukumääriä arvioitiin yhdistämällä Tilastokeskuksen yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilaston sekä Asiakastiedon aineistoja. Metsäkatoasetuksen mukaisiin hyödykkeisiin linkitettyjen toimialojen kustannussummat laskettiin kertomalla toimialan yritysten lukumäärä kustannusten keskiarvoilla. Laskelmat tehtiin erikseen pienille (henkilöstömäärä 0–49), keskisuurille (henkilöstömäärä 50–249) ja suurille (henkilöstömäärä vähintään 250) yrityksille.

Yrityshaastattelujen perusteella laskettujen keskimääräisten kustannusten pohjalta asetuksen arvioidaan aiheuttavan suomalaisille yrityksille yhteensä noin 207 miljoonan euron perustamiskustannukset ja noin 65 miljoonan euron vuotuiset ylläpitokustannukset. Toimialoittain selvästi suurimmat kustannukset kohdistuvat puuhyödykkeeseen liittyviin yrityksiin: niiden perustamiskustannukset ovat yhteensä 140 miljoonaa euroa, mikä vastaa 68 prosenttia kaikista yrityksille kohdistuvista perustamiskustannuksista. Puuhyödykkeen osalta vuotuiset ylläpitokustannukset ovat 49 miljoonaa euroa vuodessa, eli 75 prosenttia

yri­tysten vuosikustannuksista. Toiseksi suurimmat kustannukset kohdistuvat suuriin kaupan alan yrityksiin, joiden perustamiskustannukset ovat 54 miljoonaa euroa eli 26 prosenttia kokonaisperustamiskustannuksista. Näiden yritysten vuotuiset ylläpitokustannukset ovat 12 miljoonaa euroa, eli 18 prosenttia yritysten vuosikustannuksista. Yhteensä puuhyödykkeeseen liittyvien yritysten ja suurten kaupan alan toimijoiden kustannukset muodostavat lähes 95 prosenttia sekä kaikista perustamiskustannuksista että vuotuisista ylläpitokustannuksista.

Puuhyödykkeen osalta toimialan suuret kustannussummat johtuvat ennen kaikkea suuresta yritysten lukumäärästä. Puuhyödykkeen osalta pienissä yrityksissä perustamisen kustannussumma oli 64 miljoonaa euroa ja vuotuisen ylläpidon kustannussumma 31 miljoonaa euroa. Keskisuurissa yrityksissä puuhyödykkeen osalta perustamisen kustannussumma oli 12 miljoonaa euroa ja vuotuisen ylläpidon kustannussumma 3 miljoonaa euroa. Suurissa yrityksissä vastaavat luvut olivat 64 ja 15 miljoonaa euroa. Kaupan alan suurissa yrityksissä perustamisen kustannussumma oli 54 miljoonaa euroa ja vuotuisen ylläpidon kustannussumma 12 miljoonaa euroa.

Nautahyödykkeen osalta kustannukset olivat kolmanneksi suurimmat, mutta selvästi pienemmät kuin puuhyödykkeessä ja suurissa kaupan alan yrityksissä, mikä selittyy erityisesti alan yritysten vähäisemmällä lukumäärällä. Niissä perustamisen kustannussummat olivat yritysten kokoluokan mukaan 1,2–3 miljoonaa euroa ja vuotuisen ylläpidon kustannussumma 0,4–0,9 miljoonaa euroa. Muiden hyödykkeiden osalta kustannussummat olivat yritysten kokoluokan mukaan perustamisesta 0,1–2,2 miljoonaa euroa vuotuisesta ylläpidosta 0,03–0,6 miljoonaa euroa.

Metsäkatoasetuksen mukainen seuraamusmaksun enimmäistaso, joka on neljä prosenttia yrityksen unionin laajuisesta liikevaihdosta, vastaa keskimäärin pienten ja keskisuurten yritysten nettotulosta suhteessa liikevaihtoon. Asetuksen piiriin kuuluvissa pienissä yrityksissä maksun enimmäismäärän taso on keskimäärin 33 000–69 000 euroa, keskisuurissa 3,5–4,6 miljoonaa euroa ja suurissa yrityksissä 17,1–22,7 miljoonaa euroa. Kaupan alan suurissa yrityksissä seuraamusmaksun enimmäismäärän taso on keskimäärin 42,8 miljoonaa euroa. Toimialajärjestöjen haastatteluiden perusteella seuraamusmaksun enimmäistaso on niin korkea, että toteutuessaan siitä koituvat taloudelliset tappiot olisivat yrityksille erittäin suuri riski.

Haastatteluiden perusteella yritykset kaipaavat käytännönläheistä koulutusta ja neuvontaa raportoinnista. Selkeän viestinnän lähtökohtana tulisi olla yksiselitteiset määritelmät ja vastuut eri toimijoiden kesken. On

tärkeää, että kaikki yritykset (myös alkutuottajat) kokoon ja toimialaan katsomatta ymmärtävät, mitä metsäkatotasetus tarkoittaa oman liiketoiminnan kannalta, ja miten se sijoittuu osana EU-vastuullisuusvaadekokonaisuutta. Haastatteluiden perusteella yrityksissä tarvittaisiin käytännönläheistä koulutusta, joka mahdollistaisi EUDR-tietojärjestelmän käyttöopastuksen, yritysten verkostoitumisen ja toisiltaan oppimisen tehostaisi asetuksen käytäntöönpanoa yrityksissä. Lisäksi yrityksille tulisi tarjota help-desk-palvelu, jota kautta yritykset saisivat nopeasti apua. Viestinnässä tulisi huomioida myös palveluntarjoajat, kuten tietojärjestelmätoimittajat ja auditoijat, jotta mahdollinen koordinointi eri toimijoiden kesken kilpailulainsäädäntö huomioiden olisi mahdollista.

Yrityksiltä saatuihin kustannusarvioihin liittyy merkittävää epävarmuutta, joka heikentää tulosten luotettavuutta. Otoksen pieni koko, asetuksen tulkintaan liittyvät epäselvyydet sekä investointien ja järjestelmäratkaisujen keskeneräisyydet vaikuttivat arvioiden tarkkuuteen. Lisäksi yritykset valmistautuvat samanaikaisesti myös muihin EU:n vastuullisuusvelvoitteisiin, mikä vaikeutti yksittäisen asetuksen kustannusvaikutusten erittelyä. Epävarmuutta lisäsi myös epäselvyys siitä, voidaanko viranomaisrekistereitä hyödyntää raportointivaatimusten täyttämisen vai joudutaanko rakentamaan uusia tietojärjestelmiä.

Asetuksen piiriin kuuluvien yritysten lukumääräarvioihin liittyy merkittävää epävarmuutta. Hyödykekohtaiset arviot on laadittu toimialaluokitusten perusteella, mikä voi johtaa sekä yli- että aliarvioihin todellisessa yritysmäärässä. Erityisesti ulkomaankauppaa käyvien yritysten osalta kokonaismäärien arviointia vaikeuttavat päällekkäisyydet eri hyödykeryhmien välillä sekä se, etteivät kaikki yritykset sisälly toimialaluokituspohjaisiin tarkasteluihin. Puuhyödykkeen osalta yritysten määrä voi olla merkittävästi aliarvioitu mahdollisten tuontiyritysten jäätyä tarkastelun ulkopuolelle. Yritysten määrään ja yrityksiltä saatuihin kustannusarvioihin liittyvät epävarmuudet aiheuttavat yhdessä merkittävää epävarmuutta selvityksen esittämiin kokonaiskustannuksiin.

Lähteet

Asetus (EU) N:o 995/2010. EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) N:o 995/2010, annettu 20 päivänä lokakuuta 2010, puutavaraa ja puutuotteita markkinoille saattavien toimijoiden velvollisuuksien vahvistamisesta. Euroopan unionin virallinen lehti L295/23, 12.11.2010. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/HTML/?uri=CELEX:32010R0995>.

Asetus (EU) 2023/1115. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/1115, annettu 31 päivänä toukokuuta 2023, tiettyjen metsäkatoon ja metsien tilan heikkene-miseen liittyvien hyödykkeiden ja tuotteiden asettamisesta saataville unionin markki-noilla ja viennistä unionista sekä asetuksen (EU) N:o 995/2010 kumoamisesta. Euroo-pan unionin virallinen lehti L150, 9.6.2023. <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1115/oj/fin>.

Asetus (EU) 2024/3234. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/3234, annettu 19 päivänä joulukuuta 2024, asetuksen (EU) 2023/1115 muuttamisesta sovel-tamispäivää koskevien säännösten osalta. Euroopan unionin virallinen lehti, 23.12.2024. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202403234.

Euroopan komissio. 2021a. Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi te-ollisuuspäästöistä annetun direktiivin 2010/75/EU ja neuvoston direktiivin 1999/31/EY muuttamisesta (COM(2021) 706 final). Bryssel, 15.12.2021. Saatavilla: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX%3A52021PC0706>

Euroopan komissio. 2021b. Impact assessment: Minimising the risk of deforestation and forest degradation associated with products placed on the EU market (SWD(2021) 326 final, Part 1/2). Commission staff working document accompanying the proposal for a regulation of the European Parliament and of the Council. Brussels, 17 November 2021.

Euroopan komissio. 2021c. Impact assessment report: Minimising the risk of defor-estation and forest degradation associated with products placed on the EU market (SWD(2021) 326 final, Part 2/2). Commission staff working document accompanying the proposal for a regulation of the European Parliament and of the Council. Brussels, 17 November 2021.

Kniivilä, M., Niskanen, O., Mutanen, A., Jansik, C., Korhonen, K.T., Koskivaara, A., Lehtonen, H., Karhula, T., Sauvula-Seppälä, T., Siitonen, J. ja

Telasuo, C. 2025. Henkilökohtainen tiedonanto: Tietoja kolmansien maiden kanssa ulkomaankauppaa harjoittavien yritysten lukumääristä. Tulli. Saapunut: 25.2.2025.

Tuominen, S. EU:n metsäkatoasetuksen mahdolliset vaikutukset Suomessa. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 39/2024. Luonnonvarakeskus. Helsinki. 123 s.

Nurmela, P. & Winberg, M. (2018). "Yritysyksikön käyttöönotto helpottaa tilastojen tulkintaa". Tilastokeskus: Blogit. <https://stat.fi/tietotrendit/blogit/2018/yritysyksikon-kayttoonotto-helpottaa-tilastojen-tulkintaa>.

Tilastokeskus. (2008). Toimialaluokitus 2008 (TOL 2008). https://stat.fi/fi/luokitukset/toimiala/toimiala_1_20080101

Liitteet

Liite 1. Yrityshaastattelun kysymykset

YRITYKSEN PERUSTIEDOT

1. Yrityksenne toimialakoodi

Toimialakoodi (TOL 2008) _____

2. Mitä hyödykettä/hyödykkeitä EU:n metsäkatoasetus koskee yrityksenne toiminnassa?

- ☐ Kaakao
- ☐ Kahvi
- ☐ Kumi
- ☐ Nautaeläimet
- ☐ Puu
- ☐ Soija
- ☐ Palmuöljy

3. Mihin yrityksenne toimintaan/toimintoihin EU:n metsäkatoasetus vaikuttaa?

- ☐ Kotimaan tuotanto
- ☐ Maahantuonti EU:n ulkopuolelta
- ☐ Kaupankäynti EU:n markkinoilta
- ☐ Jatkojalostus EU:n markkinoilla
- ☐ Vienti EU:n ulkopuolelle

4. Yrityksen koko

- ☐ Mikroyritys (Vähintään 2 seuraavaa ehtoa täyttyvät. Tase $\leq$ 450 000 €, liikevaihto $\leq$ 900 000 €, työntekijöitä keskimäärin $\leq$ 10)
- ☐ Pieni yritys (Tase $\leq$ 5 M€, liikevaihto 10 M€, työntekijöitä keskimäärin 11 – 50)
- ☐ Keskisuuri yritys (Tase $\leq$ 25 M€, liikevaihto $\leq$ 50 M€, työntekijöitä keskimäärin 51 – 250)
- ☐ Suuri yritys (Tase $>$ 25 M€, liikevaihto $>$ 50 M€, työntekijöitä keskimäärin $>$ 250)

5. Tuleeko yrityksenne tekemään eräkohtaisia DD-vakuutuksia EU:n komission TRACES-tietojärjestelmään?

☐ Kyllä

☐ Ei

TALOUDELLISET VAIKUTUKSET

6. Kuinka paljon **perustamiskustannuksia** (€) arvioitte EU:n metsäkatoasetuksesta syntyvän yritykselle?

Käytetty työaika (€) _____

Tekniset investoinnit (€) _____

Koulutukset (€) _____

Muut kustannukset (€) _____

Kokonaiskustannukset (€) _____

7. Kuinka paljon **vuosittaisia ylläpitokustannuksia** (€) arvioitte EU:n metsäkatoasetuksesta syntyvän yritykselle?

Käytetty työaika (€) _____

Tekniset investoinnit (€) _____

Koulutukset (€) _____

Muut kustannukset (€) _____

Kokonaiskustannukset (€) _____

HAASTEET JA MAHDOLLISUUDET

8. Mitkä ovat suurimmat haasteet, jotka asetus tuo yrityksellenne?

☐ Lisääntynyt hallinnollinen työ

☐ Uusien vaatimusten kustannukset

☐ Vaikeudet hankintaketjun hallinnassa

☐ Vaikutukset kilpailukykyyn

☐ Muu, mikä? _____

9. Näettekö asetuksessa mahdollisuuksia liiketoiminnan kehittämiseen?

☐ Kyllä

☐ En

10. Jos näette, että metsäasetuksessa mahdollisuuksia liiketoimintanne kehittämiseen, kertoisittekö miten?

TUKITARPEET JA NÄKEMYKSET

11. Millaisia tukitoimia tarvitsisitte asetuksen toimeenpanoon?

- ☐ Koulutusta ja ohjeistusta, mitä? _____
- ☐ Taloudellista tukea, mitä? _____
- ☐ Sertifiointijärjestelmien kehittämistä, mitä? _____
- ☐ Digitaalisten työkalujen saatavuutta, mitä? _____
- ☐ Muu, mitä? _____

12. Mitä muuta haluaisitte kertoa asetuksen vaikutuksista yrityksellenne?

Liite 2. Liitetaulukot

Taulukko A1. Tilastokeskuksen yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilastosta kerätyt yritysten lukumäärät ja käytetyt toimialakoodit hyödykkeittäin.

Hyödyke	Lukumäärä	Tol 2008 toimiala
Puu	4 861	16, 17, 18, 31
Nauta	159	1013
Kaakao	65	10820
Kahvi	51	1083
Kumi	53	2211, 2219
Soija	63	10910
Öljypalmu	26	46331
Kaupan ala	80	46, 47

Kaupan alaan on sisällytetty ainoastaan suuret yritykset (henkilöstömäärä väh. 250).
Lähde: Tilastokeskuksen yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilasto.

Taulukko A2. Kaupan alan tarkastelujen ulkopuolelle jätetyt toimialat.

TOL 2008 -toimiala- koodi	Selite
46110	Maatalousraaka-aineiden, elävien eläinten, tekstiiliraaka-aineiden sekä puolivalmisteiden agentuuritoiminta
46421	Vaatteiden tukkukauppa
46434	Optisen alan tukkukauppa
46461	Lääketukkukauppa
46493	Urheilualan tukkukauppa
46510	Tietokoneiden, oheislaitteiden ja ohjelmistojen tukkukauppa
46521	Viestintälaitteiden tukkukauppa
46660	Muiden konttorikoneiden ja -laitteiden tukkukauppa
46691	Sähkötarviketukkukauppa
46692	Teollisuudessa käytettävien muiden koneiden tukkukauppa
46711	Nestemäisten ja kaasumaisten polttoaineiden tukkukauppa
46733	Metalli- ja mineraalituotteiden tukkukauppa
47250	Alkoholi- ja muiden juomien vähittäiskauppa
47596	Lukkoseppä- ja avainliikkeet
47641	Urheiluvälineiden ja polkupyörien vähittäiskauppa
47719	Vaatteiden yleisvähittäiskauppa
47730	Apteekit
47783	Optisen alan vähittäiskauppa
47799	Muiden käytettyjen tavaroiden vähittäiskauppa